

SLUTRAPPORT

Utvärdering av muralmålningsfestivalen **Wall Street Nacka**

2020-03-03
KFKS 2018/1226

Reviderad

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 4 mars 2019, § 75, om investeringsmedel för muralmålningar på kommunala konstruktionsbyggnader om totalt 2,5 miljoner kronor. Under hösten 2019 anordnade Nacka kommun Stockholmsområdets första muralmålningfestival under namnet Wall Street Nacka.

Den här rapporten syftar till att utvärdera genomförandet och resultatet av muralmålningfestivalen Wall Street Nacka och fungera som ett underlag för beslut om eventuella framtida satsningar inom området.

Stadsledningskontorets stab

Nacka kommun

2020-03-03

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
2	Projektets syfte och mål	4
3	Genomförande.....	5
4	Konsten	6
5	Ekonomi	8
6	Erfarenheter och observationer	8
7	Slutsatser och rekommendationer	11
8	Bilagor	13

I Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade 4 mars 2019, § 75, om investeringsmedel för muralmålningar på kommunala konstruktionsbyggnader om totalt 2,5 miljoner kronor.

Nacka kommun satsar mycket på konst och kultur. Nacka kommun lägger bland annat mest i sin kulturbudget per invånare bland alla kommuner i Stockholmsregionen. Det och mycket annat gör att Nacka drar blickarna mot sig. Under hösten 2019 anordnade Nacka kommun Stockholmsområdets första muralmålningfestival under namnet Wall Street Nacka.

Wall Street Nacka är en del av *Partnerskap Konsten att skapa stad* och som är en partnergrupp mellan byggaktörer, företagare och Nacka kommun. Partnergruppen har som syfte att medvetandegöra, inspirera, utbyta erfarenheter och agera för en levande och berörande stad.

Den här rapporten syftar till att utvärdera muralmålningfestivalen Wall Street Nacka och dess genomförande, vilket ska fungera som underlag för beslut om framtida satsningar inom området.

Utvärderingen är baserad på följande material:

- Tjänsteskrivelse – Investeringsmedel för muralmålningar och Wall Street Nacka – en internationell medskapande muralmålningfestival för attraktiva utemiljöer i hela Nacka, KFKS 2018/1226
- Dokumentation över de under festivalen uppförda konstverken
- Projektrapporten Wall Street Nacka, 1–15 september 2019 skriven av projektledare och stadskreatör Fredrika Friberg, bilaga 1
- Intervjuer med personer som har varit knutna till projektet, se förteckning bilaga 2
- Synpunkter från externa partners
- Medieanalys och analys av dialog och aktivitet i sociala medier

2 Projektets syfte och mål

Av det beslutsunderlag som låg till grund för kommunfullmäktiges beslut framgår i huvudsak följande syfte och mål för muralmålningfestivalen Wall Street Nacka:

- Få fram offentliga konstverk i hela Nacka av högsta kvalitet på platser där det behövs och bidrar till förbättrade utemiljöer
- Öka tryggheten, trivseln och säkerheten i den offentliga miljön
- Stärka Nacka som kulturstad
- Bidra till utvecklingen av hela Nacka och stärka arbetet för det goda samhället där människor trivs och mår bra
- Öka Nackas attraktivitet som en bra plats att bo på och besöka genom gestaltade livsmiljöer
- Öka Nackas attraktivitet som en bra plats att investera och driva företag i
- Förtydliga och illustrera själen och identiteten på olika platser

3 Genomförande

I projektrapporten för Wall Street Nacka (bilaga 1) finns en mer detaljerad beskrivning av projektets genomförande. Nedan presenteras en sammanfattning:

- Wall Street Nacka genomfördes i Nacka kommun i september 2019 och var då den första muralmålningfestivalen i Stockholmsregionen
- Totalt tillkom 20 nya objekt, varav 17 muralmålningar, en interaktiv skulptur, ett interaktivt plank samt en kulturskylt i neon
- Projektet genomfördes som ett partnerskap mellan kommunen och 12 stycken medfinansierade externa partners: Atrium Ljungberg, Nacka Vatten & Avfall, Wallenstam, Storstaden, Svea Fastigheter, NCC, IKANO Bostad, Nacka Energi, Serneke, Alm-Småå, SSM, HSB. Härutöver bidrog Boo Församling i Orminge (Svenska Kyrkan) samt Brf. Edölandet i Orminge

Urval av aktiviteter under festivalen

Artist talks

På Dieselverkstaden i Sickla genomfördes två för allmänheten öppna ”Artist Talks”. Samtalen var en möjlighet för allmänhet och konstnärer att byta perspektiv och erfarenheter. Cirka 50 personer deltog totalt på de publika samtalen.

Bussturer

Medborgarna erbjöds att mellan den 13–15 september åka på en guidad konststrunda. Guidebussen körde sammanlagt 12 turer på två timmar vardera och cirka 400 personer åkte med. Alla externa partners kunde även boka en egen guidad konststrunda.

Condorens förskolor

90 barn i åldrarna 3–5 år från Condorens förskolor i Järla samarbetade med konstnärer BK Foxx från New York som målade på Järla Sporthall och STFI från Chile som målade på Elverkshuset (SSM) i närheten av förskolan. Barnen och deras familjer fick vara delaktiga i en förändring i deras närområde genom att bland annat delta i samtal om konst och kultur och om platsens själ. Barnen målade dessutom själva muralmålningar och teckningar sida vid sida med konstnärerna.

Megamålning på Dieselverkstaden

Dieselverkstaden arrangerade en kurs i ”Megamålning” för barn och unga i åldern 11–13 år, som snabbt blev fullsatt. Kursen hade 12 platser.

Kommunikation och dialog - före, under och efter

Dialogen med Nackaborna och kommunikationen och medierapporteringen runt festivalen pågick under en längre period än festivalveckorna. Dialogen initierades före sommaren. I projektrapporten och i intervjuer med kommunikationsansvariga går det att återfinna exempel på vilka kommunikationsinsatser som genomförts. Nedan återges några av dessa:

- Ett tjugotal filmer som producerades och publicerades bland annat i Nacka kommuns kanaler
- Dokumentation i form av foton över all konst, filmade intervjuer med konstnärer, nackabor och samarbetspartners
- Hanterande av dialog via Instagram-kontot Wall Street Nacka

- Framtagande av digitala flyers och hashtags för spridning i sociala medier (för bland annat partners och konstnärer)
- Egen websida med bland annat presentation av konstnärer, kartor över platserna, och information om externa partners
- *Wall Street Magazine*, ett magasin som togs fram som bland annat presenterade konstnärernas bakgrund, deras syn på konstverken och på platsens själ
- Nationellt utskick av pressmeddelanden

4 Konsten

Konstverken

Ett av målen för Wall Street Nacka var att få fram offentliga konstverk i hela Nacka av högsta kvalitet på platser där det behövs och bidrar till förbättrade utemiljöer. Under festivalen tillkom totalt 20 nya objekt, varav 17 muralmålningar, en interaktiv skulptur, ett interaktivt plank och en renoverad kulturskylt i stål och neonrör.

Under festivalen skapades Sveriges första muralmålning på utsidan av ett stadshus, liksom Sveriges första muralmålning på utsidan av en kyrklig byggnad.

Se bilaga 3 för förteckning och dokumentation av konstverken som tillkom under festivalen. I samma bilaga visas jämförelse hur platserna såg ut innan respektive efter konstverken uppfördes.

Konstnärerna

Medverkande konstnärer var: STFI, Jarus, Julia Rio, BK Foxx, WD/Wild Drawing, Nelson Cekis, Videokaffe, Kashink, Holem & Idamaria, Amara Por Dios, Astrid Sylwan, Elina Metso, Farid Rueda, Maya Hayuk, Natalia Rak, Okuda, Peter Birk, Shai Dahan, Landskapslaget/Anna Lebisch.

Hälften av de medverkande konstnärerna kom från Sverige, resterande kom från tio olika länder över hela världen och det var en jämn könsfördelning mellan kvinnor och män.

Platserna – nya konstverk i hela Nacka

På följande platser har det tillkommit offentliga konstverk:

Garaget vid Orminge Centrum

Finntorp

Järla Sporthall

Hellasgården

Nacka Ishall

Sickla köpkvarter

Ältatunneln

Tandläkarlängan Järla Station

Pumphuset Sickla

Henriksdalsmuren

Kyrkans hus Orminge

Parkeringshuset Danvikstull

Nacka stadshus

Gäddvikens busstation

Saltsjöbadens centrum
Elverket, centrala Nacka
Elhus 1&2, centrala Nacka
Danvikstull
Stadshusparken
Sickla

Medskapande

I tidigare nämnd projektrapport går det att läsa om ett flera medskapande aktiviteter som på olika sätt har varit en del av den konstnärliga processen.

Under sommaren arbetade nio engagerade Nackaungdomar bland annat för att sprida ordet om festivalen och föra dialog med Nackaborna. Bland annat var de på plats på de olika platserna där konstverk skulle uppföras och samtalade de med förbipasserande om platsens själ och om vad de har för tankar om konsten. Över 500 personer deltog i denna form av medskapande dialog.

Dessutom användes en digital enkätundersökning som dialogverktyg. Den spreds via Nackas olika sociala kanaler och var tillgänglig på festivalens egen websida. Cirka 350 personer svarade på enkäten.

Vidare beskrivs att medverkande partners har haft ytterligare kontakt med Nackaborna genom sina egna plattformar och träffytor, exempelvis genom egna sociala kanaler eller genom direktkontakt med sina kunder, hyresgäster eller andra besökare.

Extra tydlig medskapande process beskrivs för Kyrkans hus och Brf Edölandet i Orminge. Församlingsbor och boende i föreningen hade där än mer direkt dialog med konstnär och produktion.

Kvalitetssäkring

I tjänsteskrivelsen som låg till grund för beslut beskrevs olika insatser för kvalitetssäkring av projektet:

- Stadskreatörens övergripande ansvar för kvalitetssäkring av samtliga verk
- Involvering av extern konstnärlig kompetens i olika jurykonstellationer
- Interna resurser såsom kommunantikvarie, strategisk landskapsarkitekt och stadsarkitekt som involveras vid behov
- Upprättande av gemensamma förhållningsregler och spelregler
- Medskapande dialog med de som ska vistas i närheten av verket

Här följs i korthet upp hur projektet har hanterat kvalitetsarbetet.

Stadskreatören har haft det övergripande ansvaret för kvalitetssäkring. Tidigt i projektet rekryterades dessutom de externa projektledarna ”Kollektivet Livet” som extern konstnärlig kompetens. De har mångårig erfarenhet av gatukonst och muralmålningar med ett brett kontaktnät världen över.

Gällande upprättande av gemensamma förhållningsregler och spelregler, så har festivalens ledord (Mästerligt, Modigt, Innerligt, Hoppfullt) fungerat som vägledande för arbetet. I

projektrapporten, bilaga 1, går det dessutom att läsa om den DNA-kod som kommit att omdebatteras i media. Det framgår bl.a. följande i rapporten.:

“Wall Street Nacka var Stockholmsregionens första muralmålningfestival. Det finns anledningar till att det inte genomförts någon tidigare. Det har sannolikt funnits rädslor för att en sådan skulle kunna leda till ökat klotter och skadegörelse. För att säkerställa kvalitet, stabilitet och tydlighet i syfte att skapa det lugn som krävdes för att kunna ta interna beslut skapades en program-kod som stod för den DNA som skulle styra innehållet i arbetet med festivalen. Programkoden fungerade således som del av ett internt beslutsunderlag, och som del av det underlag som togs fram i upphandlingen av operativ projektledning. Koden var projektavgränsad.

Konstnärerna i Wall Street Nacka tog inte del av eller styrdes av DNA-koden, även om den delvis påverkat riktningen på festivalen. I praktiken kom det för konstnärernas del att handla om avgränsning mot graffiti, dvs mot text och siffror. Ordet graffiti kommer från grekiskans ”graphein” som betyder ”skriva”. Wall Street Nacka var inte en graffitifestival.”

Medskapande dialog har löpande förts med de som ska vistas i närheten av verket, bland annat via sociala, digital enkätundersökning och på plats genom samtal om platsen själ.

5 Ekonomi

Kommunens finansiering av för Wall Street Nacka uppgick till 2 643 452 kronor.

Kommunfullmäktige beslutade om investeringsmedel om 2,5 miljoner kronor, vilket innebär ett underskott om 143 452 kronor. Den externa finansieringen uppgick till totalt 2 415 000 kronor.

Under projektets gång tillfördes ytterligare 150 000 kr, i huvudsak för en så kallad skalfasad på stadshuset för att möjliggöra muralmålningen på tegelfasaden mot öst.

6 Erfarenheter och observationer

Kommunikation och dialog med Nackaborna i sociala medier

Kommunikationsinsatserna i sociala medier har fokuserat på att sprida information om festivalen samt att skapa en plattform för dialog med Nackaborna. Via Nacka kommuns Facebook-sida har flertalet inlägg publicerats. Det går att se att inläggen har nått fler än vid kommunens typiska inlägg och att inläggen har engagerat mer än vanligt. Exempelvis har ett inlägg om de guideade bussturena, nått ut till närmare 16 000 personer och fått över 3000 interaktioner (kommentarer, delningar, reaktioner, länkklick och klick för att läsa hela inlägget; varav ”läs mer” har klickats på över 2000 gånger). För jämförelse brukar ett typiskt inlägg nå cirka 4000 personer och ha runt 300 interaktioner.

Analysen visar även att tonen på kommentarer ändrades under festivalens gång. Initialt var tonen hårdare för att ändras och bli mer positiv i takt med att konstverken började visas upp. Uppskattningen av verken tog efterhand över innehållet mer och mer.

Frågan om Wall Street Nacka har även varit föremål för debatt och diskussioner i externa kanaler och grupper i sociala medier. Därför har en analys av inlägg och kommentarer i lokala Facebook-grupper i Nacka genomförts. Totalt har 12 142 inlägg, reaktioner och kommentarer analyserats.

Grupperna där inläggen och kommentarerna förekommer består till stor del av Nackabor och analysen har gjorts som en del av att förstå hur festivalen har mottagits ute i Nackasamhället.

Bifogat återfinns en redovisning för hur de totala inläggen och reaktionerna har viktats, se bilaga 4. Vid viktning av konversationerna är 41 procent positiva, 18 procent neutrala och 41 procent kritiska.

Pressgenomslag i tidningar, tv och radio

Genomslaget för Wall Street Nacka i pressen är omfattande. Nacka kommuns totala förekomst i media är stor men för ett specifikt, enskilt projekt skiljer sig genomslaget avsevärt från andra projekt.

- Totalt 219 artiklar publicerades efter 19 mars 2019, då bevakningen inleddes och fram till 11 november 2019. Vid flera tillfällen var Wall Street Nacka dessutom med i riksomfattande etermedier så som SVT:s *Kulturnybeterna* och SR:s *Studio Ett*. Dessutom besökte och sände SVT Stockholm inslag från och om festivalen. Inslagen från SVT och SR ingår inte i siffrorna som presenteras nedan.
- Ungefär 50 procent (111st.) består av artiklar som projektet själva initierat med hjälp av pressmeddelande, debattartiklar eller uppsökande kontakt med redaktioner och journalister.
- För flest publiceringar står Nacka Värmdö Posten, NVP med 26 publiceringar, följt av Mitt i Nacka med 21 st. och DN med 12 st. publiceringar. Utöver dessa återfinns källor från hela Sverige. Som bilaga 5 finns en förteckning över vilka tidningar eller övriga källor som det totala antalet artiklar publicerats i.
- Den totala medieexponeringen för urvalet visar att artiklarna har nått 18 774 448 antal läsare.
- Vid viktning av artiklarna är 34 procent positiva, 39 procent kritiska och 26 procent neutrala. Positivt viktande artiklar består av nyheter där projektet omnämns i positiva ordalag. Kritisk viktning innehåller nyheter där externa parter kritiserar projektet eller kommunen och/eller där projektet används som ett negativt exempel i en större fråga. Neutralt kategoriserade artiklar är nyheter där kommunen/projektet själva svarar på kritik, gör ett uttalande eller nyanserar bilden. Bifogat finns fördelningen och viktningen av artiklarna, se bilaga 4.

Intervjuer

Som underlag för denna utvärdering har personer som på olika sätt har varit knutna till projektet intervjuats. Tillsammans med övrigt underlag ligger dessa intervjuer till grund för de slutsatser och rekommendationer som presenteras senare i denna utvärdering. Nedan följer en sammanfattning av fynden från intervjuerna.

Följande delar lyfts upp som positiva delar av genomförandet:

- Behovet av offentlig konst var stort, nu har Nacka 20 nya konstverk
- Dialogen med Nackaborna visar på uppskattning, bland annat genom många positiva kommentarer i sociala medier.

- Omfattande kulturdebatt i media som har satt Nacka på kartan.
- Första muralmålningfestivalen i Stockholmsområdet – modigt att vara först.
- Gott samarbete med externa partners, de som tillsammans med kommunen och medborgarna bygger Nacka.
- Bra med konstverk utspritt i hela Nacka, inte bara i Centrala Nacka.

Följande delar lyfts upp som mindre positivt, eller ringas in som frågor med förbättringspotential:

- Utveckla känslan av festival, önskemål om fler aktiviteter under veckorna samt en invigning och ett avslut
- Ytterligare insatser för att involvera och engagera Nackaborna än mer
- Omfattande kulturdebatt i media som satt Nacka på kartan, ibland innehållande missförstånd som kan ha skadat varumärket
- Att den så kallade ”DNA-koden” inte förblev ett internt arbetsdokument utan publicerades externt på exempelvis hemsida
- Det har varit ett omfattande komplext projekt som hade varit hjälpt av mer tid och resurser för att exempelvis lyckas ännu bättre med medskapande, kommunikationsinsatser samt samarbetet i den interna organisationen

Synpunkter från partners

Ett antal av de externa partner som deltog i projektet Wall Street Nacka har delat med sig av synpunkter, tankar och rekommendationer för eventuella framtida satsningar inom området.

Sammanfattningsvis lyfts följande som extra positiva delar av genomförandet:

- Möjligheten till delaktighet och gemenskap
- Att vara en del i att lyfta Nacka som en bra plats att bo på
- Härligt att kunna medverka till att sprida glädje
- Kul att göra skillnad i lokalsamhället
- All positiv respons från omvärlden
- Fantastiska konstverk
- Roligt att festivalen fick så stor spridning i media
- Kul med så många fina målningar och den efterföljande debatten

I synpunkterna framkommer även mindre positiva delar och som har utvecklingspotential:

- Bistå med bättre stöd för extern kommunikation
- Processerna behöver starta tidigare, mer tid behövs för projektets helhet
- Gemensam kommunikationsplan för alla partners
- Tydligare planering gällande de gemensamma insatserna
- Fler gemensamma publika event som lyfter övrig stadsutveckling i området
- Tydligare rollfördelning
- Mer insyn
- Fler avstämningar kring kommunikation

7 Slutsatser och rekommendationer

Det samlade resultatet och totala effekten av kommunstyrelsens investeringen om 2,5 MSEK är omfattande. Investeringen har resulterat i 20 nya offentliga konstverk av hög kvalitet, intensiv dialog med Nackaborna och ett gediget nationellt mediegenomslag som tillsammans i sin helhet medfört ett värde för Nacka och Nackaborna.

Det finns dock flera områden som kan förstärkas och förbättras om man vill genomföra en liknande aktivitet i framtiden. Dessa områden kommer att presenteras som rekommendationer framåt nedan.

Slutsatserna i denna utvärdering värderas mot den syftesbeskrivning och målsättning som framkom i kommunfullmäktiges beslutsunderlag. Festivalen syftade till:

- *Få fram offentliga konstverk i hela Nacka av högsta kvalitet på platser där det behövs och bidrar till förbättrade utemiljöer.*
Målet uppfyllt, genom de 20 objekt skapade av välrenommerade konstnärer som tillkom runt om i Nacka.
- *Öka tryggheten, trivseln och säkerheten i den offentliga miljön.*
I den dialog med Nackaborna både ute i Nackasamhället och via exempelvis sociala medier har Nackaborna på olika sätt visat sin uppskattning för de muralmålningar som skapats under festivalen, och därigenom kan trivseln anses ha förbättrats i Nacka. Analysen av hur tonen i sociala medier förändrats under projektets gång stärker även detta.

Bifogat finns en sammanställning som visar upp platserna innan och efter att konstverken tillförts. Där går det att se hur otillgängliga och otrygga ytor nu har väckts till liv. Det gör det tydligt att festivalen har bidragit till ökad trivsel och trygghet i den offentliga miljön.

- *Stärka Nacka som kulturstad.*
Under och efter festivalen Wall Street Nacka tillkom en intressant och engagerad kulturpolitisk debatt i flera nationella medier. Bland annat debatterades kulturens villkor och funktion. Detta stärkte Nacka som kulturstad och satte generellt kulturen och konsten på samhällsagendan på ett sätt som är utöver det vanliga. Även om Nacka satts på kartan som kulturstad är det tydligt att en del av medierapporteringen har varit mycket kritisk och att det kan ha påverkat varumärket negativt.

Faktumet att Wall Street Nacka var den första muralmålningfestivalen i Stockholmsområdet bidrar även det till faktumet att syftet stärka Nacka som kulturstad kan anses som uppfyllt.

- *Bidra till utvecklingen av hela Nacka och stärka arbetet för det goda sambället där människor trivs och mår bra.*
Genom den interaktion och dialog som har förts i sociala media kan man dra slutsatsen att många nackabor uppskattar de muralmålningar som skapades under festivalen och att målningarna har berikat närsamhället. De konstverk som tillkom under projektet är nu

en del av Nackas offentliga konst och fortsätter därigenom att bidra till utvecklingen av Nacka.

De medskapande insatser som presenterats kan även värderas som en del av att ha uppnått syftet att skapa trygghet och trivsel. Delaktighet och dialog är en viktig del i arbetet med att skapa ökad trivsel i Nackasamhället.

- *Öka Nackas attraktivitet som en bra plats att bo på och besöka genom gestaltade livsmiljöer*
Detta är en effekt som är svår att fullt ut utvärdera, så här kort tid efter festivalens genomförande. Det faktum att Nackaborna uppfattas uppskatta sin nya offentliga konst är dock något som bör tas i beaktande.

Vi vet att engagemang och delaktighet är viktigt för Nackaborna, därför är bedömningen att den möjlighet till delaktighet som festivalen erbjudit kan ha bidragit till att Nackas attraktivitet som plats att bo på och besöka har ökat. Detta tillsammans med den upplevda försköningen av "döda" och tråkiga ytor, samt den ökade kännedomen om Nacka som kulturstad genom det massiva mediegenomslaget bör ha ökat kommunens attraktivitet.

- *Öka Nackas attraktivitet som en bra plats att investera och driva företag i.*
Även denna effekt är svår att utvärdera efter så kort tid. Det som går att fastställa är att de företag och organisationer som deltagit i projektet har uppskattat och värdesatt samarbetet. I de synpunkter som projektets samarbetspartners lämnat går det att se att många lyfter fram just samverkan som något extra positivt.

Även det partnerskap där projektet Wall Street Nacka har sitt ursprung är en uppskattad plattform för det gemensamma arbetet med att utveckla Nacka till en mer levande plats. Sammantaget är slutsatsen att den samverkan som förekommit under Wall Street Nacka positivt påverkar attraktiviteten för Nacka som plats att investera och driva företag.

- *Förtydliga och illustrera själen och identiteten på olika platser.*
Muralmålningarna har på många sätt stärkt "platsernas identitet och själ" något som även de medskapande aktiviteterna syftat till.

Rekommendationer framåt

Sammantaget hela utvärderingen följer här ett antal rekommendationer som kan vara bra att ta i beaktande gällande eventuella framtida satsningar:

- Ta fram tydliga projektdirektiv inklusive mätbara mål
- Tillsätt operativ projektgrupp med bättre intern förankring och styrning
- Skapa fler medskapande insatser och aktiviteter
- Förstärk dialogen med Nackaborna ännu mer
- Säkerställ tid och resurser för planering, genomförande och uppföljning

8 Bilagor

Bilaga 1 Projekt rapport Wall Street Nacka 2019

Bilaga 2 Intervjupersoner Wall Street Nacka

Bilaga 3 Konstverken före och efter Wall Street Nacka

Bilaga 4 Medieanalys Wall Street Nacka

Bilaga 5 Mediexponering per källa Wall Street Nacka